Ն. 6813 1892 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 26/7 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԷՕՐ 33 ԻՒՆՃԻ ՍԷՆԷ ١٣١٠ ՐԷՊԻԻԼ ԱԽԸՐ ١٧ Ն. 6813

ԱՊՕՆԷ ՊԷՏԷԼԻ

	Սենելէ	Ալթը այլէ
Իսթանպոլ	100	50
Թաշրա	140	70

Հէր իւսուխէ այրը այրը կէօնտէրիլէնէք մահալլէր իչիւն սէնէլիկի 180, վէ պալիր այլարը 90 ղուրուշ։

Մէն ֆիի ումումիեեէ միւթէալիւէ սէվատտ մէճմանէն տէրճ օլունուր։

Տէրճ օլունմասան մէպահիս վէ մէքսութիւլ իեատէ օլունմազ։

Սահիպի իմթիյազ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մարդա վէ իդարէհանէսի
Պապը Ալի ճատտեսինտէ 36 Նիւմէրո

Մանզումէի Էֆքիար

ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ

40 ԲԱՐԱ 40

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قزه‌بت یانوسیان
مطبعه و اداره‌خانه‌سی
باب عالی جاده‌سنده ٣٦ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه‌در

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte. 36

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ումում մէքթէպլէրիմիզին էսամիսի իլէ տէրս քիթապլարընընը, վուգու պուլան թալէպ իւզէրինէ, Բաթրիգ խանէմիզէ թանզիմ օլունան ճէտվէլի, Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսինէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ տիր։

Պիլէճիկ առաջնորդությունա թային ֆէլսֆէնան, կէօմրիւքճեան Արժ. Մովսէս Ծ. վարդապետին մէէմուրիեէթինի մուսատտրգ օլան պէրաթը ալինին թահսիլի իչիւն, Բաթրիարքանէմիզէ իյճապ իտէն թագրիր աալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ իրսալ օլունաճագ տրը։

Իզմիր էչրաֆընտան վէ միւթէպէրանը թիւճարատան օլուպ, հէր տիւրլիւ ումուրու խայրիեէեէ մուավէնաթը նագտիեէտէ պուլունարագ իպրաղը ասարը համիւէթ վէ սախավէթ իտէկէմիշ օլան, Պալեօզզատէ սատտէթլու Մատթէոս էֆէնտի հազրէթլէրինին, եէնի պիր էսէրի համիւէթլէրի, նէզտի ալիի ճէնապը Շեհլինշահիտ թագտիր պուլրուլարագ, էֆէնտիի միւշարիւէյհին սինէյի սատագաթ վէ համիւէթի պիր գրթա նիշանը զիշանը Օսմանի իլէ թէգեին պուլրուլտուղու թէվճիհաթը բէսմիեէ միեանընտա քէմալի մէհմունիեէթլէ կէօրիւլմիշ վէ օլ պապատէքի ֆրգրայի ըէսմիեէ, պերվէճհի աթի այնէն նագլ իտիլմիշ տիր։

«Իզմիր միւթէպէրանընտան Պալեօզզատէ Մատթէոս էֆ.էե, տարիւլաճէգ իչիւն իեանէթէն 500 մէճիտիէյլիք պիր բօլիցա իսրա իլէ, իպրաղը մէէսիրի համիւէթ իլէ լէմէսինէ մէպնի, էնինճի բիւթպէտէն Օսմանի նիշան իհսան պուլրուլմուշ տուր։»

ՏԱԼԻԼԻԵԷ

Եվվէլքի ագշամ Ինկիլթերրա սէֆիրի Սըր Գլէյր Ֆօրտա, երլտրդ սէրայընտա պիր զիեաֆէթ քէշիտ պուլրուլմուշ տուր։ Իշպու զիեաֆէթի Սէնիեէտէ Տիւշէս տը Գլիվլէնտ հազրէթլէրի իլէ Օատրազամ վէ Խըտիվի էսպագ Իսմայիլ վէ Խարիճիեէ նազրը Սայիտ վէ Միւնիֆ բաշալար հազրաթը վէ Պէլճիգալը ժէնէրալ Գրիալմօն վէ սէֆարէթ մէէմուրլարընտան վէ միւթէպէրանընտան պազը գէվաթ վէ Մապէյնի Հիւմաեուն էրքանը քիրամը հազրը պուլունմուշլար տը։

Տիւշէս Գլիվլէնտ հազր. չէրէֆինէ օլարագ, ճումաա ագշամը Ինկիլթերրա սէֆարէթխանէսինտէ պիր զիեաֆէթ վէրիլիպ, պունտա Ավսթրիա, Ռուսիա, Իթալիա, Շուէտ վէ Եունան սէֆիրլէրի իլէ մատամ Նէլիտօֆ վէ գօնթէս Սթինպօք, Ամէրիգա մասլահաթկիւզարը վէ մատամաս, Ահմէտ Ալի բաշա, Օսմանը պանգասը տիրէքթօրու, Հօպէ վէ Ուտս վէ Պլընթ բաշալար իլէ մատամալարը վէ զէվաթը սայիրէ հազրը պուլունմուշլար տը։

Թէբխանէյի ամիրէ սէնայի ալայլարը էֆրատընտան պէշինին թահսիլ իչիւն Ֆրանսաեա իզամը, միւգթէզաեի իրատէյի Սէնիեէտէն պուլունմազա, քեաֆիֆէյի մասրաֆլարը տախիլ օլմագ իւզրէ պունլարը պէհէրինէ չէհրի 1000 էր ֆրանգը, Բարիս Օսմանը սէֆարէթի էմրինէ օլարագ, Պանգը Օսմանի իտարէսինին չէհրի մէզքիւր չիւպէսինաէն թէսվիեէսի զրմընտա Թէբխանէ միւշիրիեէթիլէ Մալիեէ նէզարէթի պէյնին տէ իճրայի մուխապերէ իտիլմէքտէ օլտուղու իչիտիլմիշ տիր։

Խըտմէթի տէվլէթի Ալիեէտէ պուլունան Ալմանեայը թօքնու ուսթասը Մ. Բընէթ իլէ Մ. Պալսէնին մէէմուրէն կինճի օրտուեա (էրզինկեանա) ազիմէթլէրի վէ պունլարա եավէրանտէն գայմագամ եագուպ պէյին ըէֆագաթ իթտիկի եազըլմըշ իտի։

Մալիմաթը ախիրէեէ կէօրէ, եագուպ պէյ կինճի օրտու էյլիհաեի սագիլէսինին մուաեէնէ վէ իսլահընա մէէմուր պուլրուլմուշ վէ Թէբխանէ սէնայի ալաեընտա միւսաֆէրէթէն պուլունմագտա օլան միւլազիմ Կիրիալի Սալիմ էֆ. իլէ մէգքիւր սէնայի ալաեընտան Ն Նէֆէր տախի մերի միւմայիլէյհին ըէֆագաթընտա պուլունմագ իւզրէ պու կիւն եաբընը էրզրումա ազիմէթ իտեճէքլէր տիր։

Միւլազիմ Սալիհ էֆ. Էրզրում խթիհքեամաթընտա պուլունան թօքալարը թամիր ու թէրմիմինէ մէէմուր օլմաղլա, լազըմ կէլէն ալէաթ ու էտէվաթը տախի խթիսասապ իտեճէք տիր։

Հիւքիւմէթի Սէնիեէ նամ ու հիսապընա օլարագ, Ալմանեանը Քիել չէհրինտէ քեայնի ճէրմանիա ֆապրիգասընտա ինչա օլունուպ, չէհրիմիզէ վիբրուա իտեճէք օլան իքի գրթա թօրբիտօ սթիմպոթունանան պիրինին, կէչէն սալը կիւնիւ Բիրեեէ միւվասէլէթ, վէ իրթէսի կիւնիւ Ցէրսատեթէ միւթէվճճիհէն հարէքէթ իլէտիկի խապէր ալընմըշ տը։

1892 սէնէսի մարտ 30ունտա Սագըղտա ճօրճի Դալուիթա նամընտա պիր Ռում, պիլա վէլէտ վէֆաթ իտիպ 200,000 լիրալըգ պիր սերվէթ թէրք իթմիշ օլմաղլա, քէնտի մէէմուրլարընտան Միխալինօս, պու մալէ գօնմագ իչիւն էօլիւեիւ պիր իքի կիւն սագլաեըպ, տէպպաղ խանէտէն պալեալարա տերիլէլի աշըրմըշ վէ ոախթէ պիր վասիեէթ. նամէ եաբարագ կէօեա միւթէվէֆֆանն 1836տա Բիբինա Դարամանա նամ գըզը իլէ էվլէնիպ մատամ էլէն Օրֆանիտի իսմիյլէ պիր գըզը օլտուղունու, վէ պու մալէր թէմամըյլա անա ալիտ օլտուղունու պէեանլէ, գըզ իլէ քէնտիսինէ գայտը հաեաթ չարթըյլա մաաշ թախսիս իթմէք իւզրէ մուգաելէ իտիպ ասըլ վերէսէ պուլունան միւթէվէֆֆանըն եէկէնլէրինի մէրասատան մահրում իթմէք իսթէմիշ օլմաղլա, էլեէմ պու տավարում Բաթրիգխանէսի միւխթէլիթ մէճլիսինտէ բուեէթ օլունմագտա վէ պիւթիւն շու սախթէքեարլըգլար զահիրէ չըգմագտա իմիշ։

Պանգը օսմանիտէն ալընաճագ եիւզտէ 4 ֆայիզի 2 պուչուգ միլեօն լիրալըգ իսթիգրազ հագդընտա, պու կիւն իրատէյի Սէնիեէնին սուտուրինէ ինթիզար իտիլմիկինի «Մանիթէօր» եազըեօր։

Պանգա միւտիւրի սըր Էտկար Վինսընթ տախի պունտան տօլայը Էվլրօբաեա ազիմէթինի պու կիւնէ թէէխիր իթմիշ տիր։

Իզմիր–Այտըն շըմէնտրֆէր տիրօքթօրու էվվելքի սապահ Իզմիրատէն Ցէրսատեթէ կէլմիշ տիր։

Թէնպէքի բէժիսի թահվիլթաը 475 ֆրանգ իլէ մէվզրի թէտավիւլէ չըգմըշ իքէն, ճիւզի պիր զեմանտ 540 ֆրանգա գատար եիւքսէլմիշ վէ տահա զիեաաէ եիւքսէլմէսի մէէմուլ ուլունմուշ տուր։

Ցէրսատեթ վէ Իւսկիւտար–Դատրքէօյ կազ շիրքէթլէրի թարաֆընտան, մահալլաթ ճատտէ վէ սօգագլարընա, կէրէք միճէտտէտէն վէ կէրէք իլավէթէն ըէզ ութաալիգ իտիլմէքտէ պուլունան ֆէնէրլէրին, խլաֆը չարթնամէ, էքսէր մահալլէրտէ եէքտիկէրինէ սըգ վէ պազը մէվգըտէ պիր պիրինտէն ուզագ օլարագ ըէզ ուիշալ օլունտուղուտան, պէր մուճիպի չարթնամէ հարէքէթ իտիլմէսի Շէհր Էմանէթինճէ մէզքիւր շիրքէթէ իխթար իտիլմիշ տիր։

Մէշհուր ֆապրիգաթօր Դավաֆեան իլգ. Յովսէփ էֆ.նին ֆապրիգասընտա, պանքէր Մ. Բոլ Սթէֆանօվիչ իչիւն եաբըլտըղընը վէ պիթթէճրիպէ մաթլուպա մուվաֆքգ պուլունտուղունու կէչէնտէ եաղսըղմըզ Մուշ վաբօրունա բաքիպէն, Դավաֆեան էֆ. իլէ Մ. Սթէֆանօվիչ էվվելքի կիւն Պէօեիւք ատաեա պիլագիմէ, պու սուրէթլէ իքինճի պիր թէճրիպէ տահա իճրա իտիլէրէք, սթիմպօթ 50 տագըգատա օրաեա վասըլ օլմուշ, վէ իյճապընա կէօրէ տահա զիեատէ սիւրաթլէ հարէքէթ ի. տէպիլէճէկի անլաշըլմըշ տը։

Պիրի Պանգը Օսմանի տիրէքթօրլուղու, վէ տիկէրի Մ. Սթէֆանօվիչ իչիւն օլարագ, էվվելքի սէնէ Դավաֆեան էֆ. Ֆաբրիգասընընն եաբմըշ օլտուղունու պիր չիֆթ «մուշ» լարտան, Մ. Սթէֆանօվիչ քէնտիսինէ այիտ օլանը, պիր սէնէ սոնրա եինէ, եաբըլմա ֆիեաթը օլան 2,000 լիրա պէտել իլէ Ֆրանսըզ սէֆարէթինէ սաթմըշ տը քի, պէօյլէճէ պիր սէնէ իսթիմալ օլունմուշ օլան «մուշ»ուն դըյմէթինճէ հիչ պիր թէնէզզիւլ վուգուա կէլմէեէճէք դէրաֆէթ վէ մէթանէթի հայիղ օլմասը, օսմանլը էրպապը հիւնէր վէ սէնայինին գատը ու մէզիրեէթինի պիր գաթ տահա արթըրան ահվալը մէչքիւրէտէն տիր։

Պայընտրը ճիվարընտա Ըլըճալարա կիթմէքտէ իքէն Թիրէ խանէ տանընտան Հաճի Ալի բաշա իլէ Թիրելի Խալիլ էֆէնտինին քէրիմէսի Շեգիրեէ հանըմը գաթլ ու թէլէֆ իյլետիքլէրի կիպի, Պուրնապատ ճիվարընտա Ինկիլիզ չօճուգլարընը, վէ Ալի աղա չիֆթլիկի ճիվարընտա Դօմեանօս օղլու Ալեգօեու տաղա գալտրրըպ, թախլիսագչէսի ալան շագիլէրտէն օլտուգլարը պիլ մուհաքէմէ իգրարլարը իլէ վէ տէլալիլի մուգնիա վէ շուհուտու միւթեատտիտ իլէ սապիթ օլուպ, Իզմիր իսթինաֆ ճէզա մահքէմէսինտէ իտամ իլէ մահքիմ օլան, վէ մահքէմէյի թէմիղտէն տէ իլամը Թաստիգ իտիլէն Վասիլ Ցասգալօս, Եանեալը Լիզօր վէ Ղարալամպօ նամ շագիլէրին, պէր մուճիպի իլամ իտամլարընա իրատէյի սէնիեէ սուտուր իտէրէք, մէրգումլար կէչէն սալը կիւնիւ սաաթ 9տա Իզմիրատ Ալի բաշա մէյտանընտա ասըլմըշլար ազը։

Գասապա խաթթընըն թէտգըզը հիսապաթը զըմընտա նաֆիա նազրը թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրինին թահթը բիեասէթլէրինտէ միւթէչէքքիլ գօմիսիոն էվվելքի կիւն տախի պիլ իճթիմա, թէտգըզաթ վէ մուամէլաթը միւթէֆէրրիա իճրա վէ իքմալ իտիլմիշ օլտուղունտան, պու պապատ իգթիդա իտէն մազպաթանընը պիր իճթիմատէն սօնրա թանզիմի թահթը գարարա ալընմըշ տը։

Մէմալիքի Շահանէտ ֆաֆիսն ֆիւրուխթունու թահթը ինհիսարէ ալմագ իւզրէ, սէրմաեէտարանտան պազըլարընը իմթիեազ թալէպինտէ պուլունտուգլարը, վէ պունա մուգապիլ ֆաֆիսն թիճճարլարը իլէ տէլալլարը, ինհիսար թէչքիլինին մահզուրլարընտան պահալա, պիր լաիհա թանզիմի թէսավվուրունտա օլտուգլարը խապէր ալընմըշ տը։

Պա իրատէյի Սէնիեէ պահրիեէ գօլ աղալարընտան Հիւսնի վէ Ահմէտ էֆէնտիլէրին մէէմուրէն էվվելքի կիւն չըմէնտրֆէրլէ Լօնտրա եա աղիմէթ իյլետիքլէրի խապէր ալընմըշ տը։

Իսկէնտէրիեէտէ միւթէմէքքին թիւճճարատան Մ. Ավէտօֆ, Եունանիսթանտա մահքիմ օլան տէլիգանը չօճուգլարա մախսուս մահպէսլէր ինչասը իչիւն 200 000 ֆրիհտա իթմիշ տիր։

Իւզէրինէ թօրրագ եըզըլը մէճրուհ օլտուղունու կէչէնտէ եաղտըղմըզ։ Իսկիւտար–Դատրքէօյսու չիրքէթինին կէօքսուեու պէնտի ամէլէսինտէն էրզինճանը Մարտիրոս, մուախխերէն վէֆաթ իթմիշ տիր։

ԹԷՎՖԻՔԱԹ

Համիտապատ սանճաղը միւթէսարրըֆիլը, Թէքքէ սանճաղը միւթէսարրըֆը սատ. Ցէտէ բաշա հազը.ինէ,

Թէքքէ սանճաղը միւթէսարրըֆիլը, Համիտապատ սանճաղը միւթէսարրըֆը սատ. Զիհնի բաշաեա։

Զաթալճա սանճաղը պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզա տայիրէսի ըիեասէթի, Լիմնի սանճաղը պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզա տայիրէսի ըէյիսի Ամթրի պէյէ,

Զաթալճա սանճաղը միւտտայիի ումումի մուավինլիկի, Կէօրիւճէ սանճաղը միւտտայիի ումումի մուավինլիկինտէն միւսթէֆի իրֆան պէյէ,

Լիմնի սանճաղը ճէզա ըիեասէթի, Մարտին սանճաղը պիտաեէթ մահքէմէսի միւտտայիի ումումի մուավինի Թէվֆիգ պէյէ,

Մարտին սանճաղը պիտաեէթ մահքէմէսի միւտտայիի ումումի մուավինլիկի, Թարապլուսու Ղարպ վիլաեէթի թիճարէթ մահքէմէսի ըէյիսի էսպագը, մէքթէպլի հուգուգու Շեհանէ մէէղուլարընտան Մէրճան էֆէնտիեէ թէֆվիզ պուլրուլմուշ տուր։

* * *

Շուբայի սէվլէթ թանզիմաթ տաեիրէսի պիրինճի ոընբի մուավինլէրինտէն, սատ. Հասան էֆէնտիեէ ըիեթպէյի ուլեա սընֆը սանիսի,

Ցէրսատեթ Թրամվայ շիրքէթի տիրէքթօրու իզզ. Իսքէնտէր էֆ.եէ ըիեթպէյի սանիեէ սընֆը միւթէմայիզի,

Աթինա սէֆարէթի Սէնիեէսի իքինճի քեաթիպլի իզզ. Մաղմաբ պէյէ ըիեթպէյի սանիեէ սընֆը սանիսի թէվճիհ,

Սիվազ վիլաեէթի տախիլինտէ Դօյլու Հիսար նայիպլիկի, Նիքսար նայիպի Մէհէմմէտ Շիւքրի էֆ.եէ,

Պուրսա վիլաեէթի տախիլինտէ Սանտուգլու գազասը նայիպլիկի Քէտուս նայիպի Մուսթաֆա Մէսուտ էֆ.եէ,

Էնգարէ վիլաեէթինտէ Ակաշ գազասը նայիպլիկի, Պաեէնտրը նայիպի Ագահիլ Ղաֆֆար էֆ.եէ,

Այտընը վիլաեէթինտէ Ցէմիրճի գազասը նայիպլիկի, Մուսանեա նայիպի սապրգ Հասան Լութֆի էֆ.եէ թէֆվիզ պուլրուլմուշ տուր։

ՆԻՇԱՆ

Սերֆիչէ սանճաղը միւթէսարրըֆը սատ. Մէհէմմէտ Ալի բաշաեա,

Պիղա գազասը գայմագամը իզզ. Բէրթէվ պէյէ,

Ցէվլէթլէրին գուվվէյի սաքերիեէսինտէն պահիս օլուպ, ալմանեատա նէշր օլունմագտա օլան սաքերի գազէթանին մուհարրիրի Մ. Ֆէրտինանտա պիրէր գրթա 3.ինճի Մէճիտի,

Գավագ լիման ըէյիսի պինպաշը բիֆ. Մէհէմմէտ էֆ.եէ 3ինճի Օսմանի,

Լէվազիմաթը ումումիեէ տայիրէսի իքինճի շիւպէսինէ մերպութ Օրթաքէօյ ֆուրուսնու մէէմուրու պինպաշը բիֆ. Հիւսնի էֆ.եէ 3ինճի ըիեթպէտէն Մէճիտի նիշանը իհսան պուլրուլմուշ տուր։

Պազը տախիլիեէ հավատիսաթը իչիւն 3 իւնճիւ վէ Կիւնճիւ սահիֆէլէրէ միւրաճաաթ -լունա։

ՊՈՒ ՏԱ ԵԱՆԼԸՇ ՏԸՐ

Խալլի սէնէլէրտէն պէրու թէ դէքքիւր վէ արզու օլունմագ տա օլան պիր մէսէլէ հագգընտա, չու սօն վաղբթլարտա տահա զիեատէ էհէմմիյէթի վէրիլտիկի կէօրիւլմիւշ իսկ տէ, պիզտէ պօլ պօլ լագբրտրեա նիսպէթէն իճրաաթ նատիր թուկինտէն, օլ պատէրի միւզաքէրաթը տախի իճրասը կէօրիւլմէմիշ տիր, վէ ինչալահ տա կէօրիւլէմէեճէք տիր։ Պու սէօյլէտիկիմիզ մէսէլէ, ուժումէն մէքթէպլէրիմիզտէ, հէր գանղի իլմէ տաեիր օլուր իսկ օլսուն, պիրէր տէրս քիթապընա Ռուսումական Խորհուրդ թարաֆընտան գարբէր վէրիլմէք, վէ այնի տէրս քիթապլարընը օգութտուրմագ մէսէլէսի տիր։ Շէօյլէ քի չիմտի պիր իլմէ տաեիր էնվաի տէրս քիթապլարը պուլունուպ, մէքթէպլէրի միզտէն պիրինտէ պիրի պէեէնիլէրէք թէարիս իտիլտիկի հալտէ, տիկէր պիր մէքթէպտէ իսկ տիկէր պիր էսէրտէն տէրս վիրիլմէքտէ օլտուղունտան, պիր չօճուգ պիր սէպեպէ մէպնի պիր մէքթէպտէն չէգգէպ տա, տիկէրինէ կիթտիկինտէ, այնի տէրս քիթապը իսթիմալ օլունմատըղընտան, հալիյլէ չօճուգ կիւճլիւք չէքմէքտէ, վէ զիեատէ վագբթ սարֆընա մէճպուր օլմագտա տրը։ Հալպուքի, հէր մէքթէպտէ այնի քիթապտան տէրս վիրիլտիկինտէ իսկ, մէգքիւր մահղուրուն էօնիւ ալընմըշ օլաճագ տրրէկէշի պու սէպեպ վահի տէկիլ տիր, վէ հէման հէր իչիտէն պունա գարբըլբպ հագգ վէրմէքտէ տիր, վէ հիչ չիւրհէմիզ եօգ տուր քի, չիմտի պիզիմ պու պէնտիմիզի օգուեանլարտան բէք չօգլար, կիւեա եանլըշ պիր չէյ սէօյլէեօրուզ կի պի թեաճճիւպ իյլէեէճէքլէր տիր, չիւնքի չիմտիեէ տէկին, քիմսէ չը գբպ տա մէգքիւր ֆիքր ու հէվվէսին չարբըզ օլաուղունա սէօյլէմէմիշ, վէ եախսա սէօյլէմէկէ ճէսարէթի իյլէմէմիշ տիր, վէ մէյտանտէ հալիյլէ մէգքիւր չարբըզ, եանլըշ վէ մուզիրը ֆիքիր հիւքմ իթմէկէկ վէ էհէմմիյէթի պուլմա եա պաչլամըշ տրը, վէ գօրգաբրզ քի մասազալլահ պիր կիւն գարբ վիրիլէրէք իճրասը տա կէօրիւլէճէք տիր։ Պիզիմ իմիդ ատըմզճա, տէրս քիթապլարը հուտուտ իչինէ ալընմաերպ, սէրպէսթ պըրագըլմալը տրը, ֆագաթ մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսինէն մուսատագ քիթապլարտան Ռուսական Խորհուրդ թաեին ու թէնսիպ իթմէլի վէ ղաղէթալարտատա քրիթիգ հատտէսինտէն կէչիրիլմէլի տիր։ Արթըգ անտէն սօնրա չիմտի օլտուղու կիպի, հէր մէքթէպ վէ հէր հօճա, քէնտի ինթիսապ իթտիկի տէրս քիթապընը իսթիմալ իյլէմէլի տիր, ամմա մէքթէպ տէյիլթիրմէկէ մէճպուր օլան չօճուգլար զարարտիտէ օլուրլար իմիշ, վարընընլար օլսունլար, անլէր միւսթէնա սաեըլըրլար, վէ պու իսթիխանայէեթտէ անճագ եիւզտէ պիր եա պիր գաչ օլապիլիր, հալպուքի տէրս քիթապլարը պիր ինհիսար չէմպէրի իչինէ ալընըրը կէպի, տէեիլ եալընըզ եիւզտէ պիր գաչ չօճուգ զարարտիտէ օլուր, իլլա քեաֆֆէյի չօճուգլար, թէքմիլ միլլէթ զարարտիտէ օլուր։ չիւնքի թէրագգը թէգատտիմ պէօճէկի էօլիւր, ըէգապէթ բուհու վէ զայրէթի մահվ օլուր կիտէր, ըէգապէթ օլմաեան իչտէ թէրագգը կէօրիւլէմէզ, իսթիատտ վէ զապիլիյեէթ իչիւն, վէ պինաէն ալէյհիլմ իչիւն վէ ալիմլէր իչիւն հուտուտ օլամագ, տիւնեա վէ եախսա ինսան իչիւն հուտուտ եօգ տուր, հէր կիւն հէր սաաթ վէ հաթթա հէր ռագբգա իլէրու կիթմէքտէ տիր։ Նէ՞ տիմէք տիր պու կիւնքի մէվճուտ պուլունան պիր իլիմէ գանաաթ իթտիրիպ տէ, եարընքի տահա զիեատէ կէնիշ վէ բարլագ վէ միֆիտ իլիմտէն թէքմիլ պիր միլլէթի մահրում գըմաեա չալըշմագ։ Տէրս քիթապլարընա էօյլէ պիր հուտուտ թային իթմէք, պաշգա տիւրլիւ օլամաեըպ, իլլա պիր էմր ու եասագ սաեէսինտէ օլապիլիր, տիմէք տիր քի տէրս քիթապլարը ըէամի պիր հալ քէսպ իթմէլի, վէ Բաթրիգ խանէ միւտաեէլէ իյլէմէլի տիր։ Ս հալտէ նէ եէնիտէն տահա զիեատէ միւսթայիտ պիր ալիմ տօղուպ մէյտան նէ կէլմէլի տիր, վէ նէ տէ պիզտէն սոնրա կէլէն ալիմլէր, քէնտի լիեագաթլարը էսէրինի մէյտանէ չըգարմալը տըրլար, միլլէթ իլմէճէ վէ ալիմճէ պու կիւն նէ տէրէճէտէ իսկ, օ տէրէճէտէ գալմալը տրը, վէ եախսա էկէր պիր միւտտէթ թային իտիլիր իսկ, օ միւտտէթէ գատար պէքլէնիլմէլի տիր։

Ֆրանսըզճատա, ինկիլիզճէտէ վէ տահա սաեիր պիր լիսանտա չու եապու իլմ իչիւն բէսմի տէրս քիթապը կէօրմիւշլէ՞ մի տիր։ Իլմին տէրճէճսինէ հուտուտ թային իտիլտիկինտէ, թէրագգը նա՞սըլ օլապիլիր, պու կիւն Ա. էֆենտի պիր տէրս քիթապը թէէլիֆ վէ եախսա թէրճէմէ իթտի, վէ Ռուսական խորհուրդտա, անտէն իեսխինի էօրմէտիկինտէն թահսին իտէրէք, մէքթէպլէրտէ անըն թէտրիսինէ դարբը վէրտի, վէ պաչլանը իսթիմալէ։ Հալպուքի, պէր կիւն պիր միւտտէթ սօնրատա Բ. վէ Գ. էֆենտիլէր եէթիչէրէք, էվվէլքին տէն տահա՝ ալէա, տահա գօյալըգը վէ տահա զիեատէ մալիմ մալ՝ պիրէր ճօղրաֆիա տէրս քիթապը թէէլիֆ վէ թէրճէմէ իթտիլէր։ օլ վագբթ Ռուսական խորհուրդ վէ եախսա Բաթրիգ խանէ նէ՞ տիեէճէք, վէ նէ՞ եարաճագ, հալիյլէ անլէրի տէֆ իտէրէք, ենէ էվվելքինի օգուեանուրաճագ տրը, բարալը վէ չերէֆի էվվելքի գազանաճագ, սօնրաքիլէր մահրում վէ մահղուն օլաճագլար, վէ թէքմիլ զարարը տէ երինէ միլլէթ, եանի չօճուգլար չէքճէճէլէր տիր։

Էկէր պունա գարշըլըզ, միլլէթիմիզ սիթթին սէնէ պիր քիթապտան թէտրիս իթտիրմէեիպ, իլլա իչ պէշ սէնէտէ պիր տէֆա եէնի տէն ինթիխապ իտէր տէ տէյիյթի բիր տէնիլիր իսկ, երինէ նաֆիլէ տիր, զարար տայիմա զարար տրը, իսթէրսէ մէքթէպլէր տահա ֆաեիտէլի վէ տահա զիեատէ սէմէրէ վէ մուհասսէնաթ կէօրիւլճէճէք օլան պիր քիթապտան եալընըզ պիր կիւն պիլէ մահրում գալմըշ օլսուն։

Պէօյլէ պիր չարբըզ լըզը իճրա իթմէկէ գալգըշմագ վէ չալըշագ նէ եէ պէնգէր պիլի՞միսինիզ, հէր քէսին եէմէսինէ, իչմէսինէ, կիյնմէսինէ, կէզմէսինէ։ Էյլէնմէսինէ վէ իգամէթ իթմէսինէ, պիր հուտուտ թայեին իթմէկէ գալգըշմաեա պէնգէր, օլ վագբթ, հալիյլէ մէտէնիլ եէթտէն կէրի տէօնմէեէ չալըշմագ տիմէք օլուր քի, պու տա ճաթիզ տէյիլ տիր։

Շէյթա՞ն ալսըն կիւնահլարընը ամմա, էկէր եանըլմագտա տէկիլ իսէք, չու չարբըզ վէ մուզիրը ֆիքրի, պաղը քիթապ սահիպլէրի մահզա քէնտի մէնֆաաթլարը իչին օրթաեա աթմըշ օլմալը տըրլար, վէ պու տա պիզտէ քէօքլէշմիշ օլան էսկիտէն վարպեալիք տիր, կիւեա միլլէթին չօճուգլարընը ամբմագտա իմիշլէր, հալպուքի թահրընտա մէնֆաաթը չախսիյէէ իրթիքեաը պուլունմասը, պէօ՞ տէեի պաղըրմագտա տրը։

Խա՛յր, խա՛յր, կիւնէշին էօնիւնէ բէրտէ չէքիլմէմէլի տիր, իլլում ու ֆիւնուն սէրպէսթ պըրագըլմալը տրը քի, ըէգապէթ բուհու տաեիմա հաղրը պուլունսուն տա, միլլէթիմիզտէ կիւնտէն կիւնէ ալիմլէր զուհուր իթսին, վէ քէնտի էսէրլէրի իլէ խըզմէ՞թ իտէպկոնիլէր։

Պիր ՔՐԻԹԻՔՃԻ

Կալաթա 1892
հոկտ. 24

ՕՐՈՒԱՆ ՄԱՐԴԻԿ

Տ. ՎԱՀԱՆ ՎԱՐ. Տ. ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Տեսա՞ծ էք Գարթիգակցի Վահան վարդապետը, որ ս՛չ փայլուն աքեմ և ս՛չ ալ գեղեցիկ նոր կօշիկներ ունի. մերթ փալտուն, մերթ նը ւաղկոտ աչուքներով, նիհար ու ժժգոյն դէմքով, պզտիկ մօրուքով այդ մէջահասակ վարդապետը ա նապատականի մը երեւոյթն ունի, որ սակայն մենութենէ աւելի կը սիրէ աշխարհի աղմուկը։ Ունի բանաստեղծներու սիրտը և ազգին գրական կեանքին կենակից կըլլայիր թրթռուն ազատական։ Քնարն միօրինակ զեղգեղանքներով իսկ, մեր սրտի թելերուն կը զարնէ։

Իր կեանքը կը նմանի փոթորկէն բռնուող անկեկ նաւի մը, որ քամիին ու ալեաց քախիւններուն մէջ ալետատան։ Մերթ առաջ և մերթ ետ ետ կ'երթայ՝ այսպէս, այն կեանքը՝ զոր կը վարէ, մէջտարուն մէջ կ'ապրի, կուտան մարքին ու սրտին այնպիսի ծալքեր, որոնք մեղմամաղձութեան միայն կրնան ըլլալ ապաստան։ սակայն առաջնորդաթոռ ըլլալու պատճառ մ'ունենալու, միյոտ զուարթ է նա։ ոգեւորման ժամերու մէջ կը գրէ գեղեցիկ աշխարհաբար մը որ իր մէջ ունի Ծիրանեգոյն շղթա։ չը սիրեր ախրանուագ, սեւաձայն երգեր, զի համոզուած է թէ սեւին տեսիլը՝ ներշնչումը կ'սպանէ։

«Թօնակի», մանաւանդ «սոխակի» հոգեզմայլ դալլալու մերն չատ սուլի նատան Արժ. Առակախօսին։ բայց կը բաւէ որ մէկն քիչ մը սատարէ իրեն, վերստին կը գրէ, կ'երկնէ Ինքնատոգ մարդ չէ։ Ստեղծնահապետ», «կրօնաւոր» և այս գունակ քօղերու տակ՝ կը պահէ իր անունը։ քօղեր սակայն, որոնք խիստ թափանցիկ են և կը մատնեն իր սահուն, թրթռակ ոճը։

Բայց ինչո՞ւ չէ կրցած ո՛և է ա թոռի մէջ վրայ բազմիլ, մինչդեռ իրմէ չատ փոքրերը (տարիքով չէ օր կը բաղդատեմ) անակնկալներով և դեռ չեմ գիտեր ի՞նչ տեսակ միջոցներով յաջողած են փառաւոր աթոռներ ձեռք ձգել։ այս կէտն որոշակի պարզելն չատ դժուար կ'երեւի, զի իր կեանքն տեսակ մը գաղտնիք կը մնայ չատերուս համար։ որոյ մէջ քննադատելի կէտեր իսկ չեն պակսիր։ միայն այսչափն կը յիշեմ թէ՝ ասկէ մէկ երկու տարի առաջ, երբ զինքը Ցանիական ափանց վրայ տեսած եմ, այն ատեն չատ աւելի զուարթ էր ու կայտառ։ իսկ հիմա, միչտ կրած ու երբեմն ալ մտածկոտ կ'երեւի։ արդեօք տագնապնե՞ր ունի։ միթէ ծերանա՞լ սկսած է, թէ մամուլի տակ գտնուող իր երկասիրութիւնն է որ այնքան մտատանջութիւն կը պատճառէ։ Ի՞նչ որ ալ եղած ըլլայ պատճառը, սա ստոյգ է որ՝ Տ. Վահան վարդապետ ունի նաև մը տածումներ ալ որք վեր են խրծբծանքէ, և մեր պարտքն է քաջալերել այդ եկեղեցականը որպէս զի երգէ ու գրէ ի՞նչ որ բղխի իր սրտէն։ պէտք է այո՛ խրախուսել զայն վասն զի դրամ չունի, և առանց դրամի ալ գրիչ չը շարժեր։

ՎԱՀՐԱՄ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ

ՏՕԳԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԵՆԴԻ

Թէտավիի խուսուսի, իլլէթի էֆրէնտիեէ, վէ ալէաթը թէնասիւլիեէեէ տաեիր։

Գալաթատա քէօբրիւ պաչը, նիւմէրօ 5։

Ը Լ Ս Մ Ի

Թասֆիէէյի տուեուն գարարնամէսի իյճասընճա, 99 սէնէյի մալիեէսի զաեէթինէ գատար, խազինէեէ պօրճու օլանլարըն 100 զուրուշլուգ թահվիլէ մուգապիլ, գարարը սապըգ վէշհէլ 25 զուրուշուն նագտէն իթասընա մուվաֆֆար օլմալարընյլա պէրապէր, գիմմէթէրինի եինէ սինէյնի մէրգումէեէ (օ սէնէլէրէ) այնա թասֆիեէ գարարնամէսինէ թապի պուլունան, վէ խազինէճէ մուսատագ օլան տուեուններ միրիեէ իլէ մահսուլ իթտիրմէլէրինէ տարի մէսաղ կէօսթէրիլմէսի, վէ թահվիլաթը միւթէտավիլէնին արգասը ալընընճաեա գատար, ասհապը տուեուններան իսթէք իտէնլէրին, պաշա պաշ կէթիրճէճէքլերի թահվիլաթըն տախի, գարարը մախսուսունա թէվֆիգէն, իմզալարը թահվիլընտա գապուլինէ տէվամ օլունմասը, վէ պու մուամէլաթ իչիւն մուգատտէմա թային իլէ 307 սէնէսի չուպաթը նիհայեթինտէ միւնգաղբյեէ օլան միւտտէթին, սէնէյի հազբրէ չուպաթը գաեէթինէ գատար թէմահտ իտիլիպ, պու միւտտէթին խիթամընտա արթըգ թէմմտիտի եօլունա կիտիլմէեէրէք, գարարնամէ մուճիպինճէ, համիլի եէնինտէ գալաճագ թահվիլաթըն. սայիր թազինէ մէրկիւլերի էնվայինտէն անտա իտիլմէսի, մէճլիսի վիւքէլա գարարը իլէ չէրէֆատը օլան իրատէյի սէնիեէ միւգթէզասընտան օլմաղլա, իլլանը քէյֆիեէթէ իպթիտար օլունտու։

ԹԻՒՃԱՐԻԵԷ

Բիւցամբզատա կէչէն հաֆթա զարֆընտա կէօրիւլէն մուամէլաթ մուճիպի մէՃՈՒՆԻԵԷԹ տէրէճէտէ օլմաեան իլէ հաֆթատան տահա տուն իտի։

Կէչէն հաֆթա 10,000 քիլէ սէրթ վէ օլ մըգտար եումշագ պուղտայ կէլմիշ, վէ պու պուղտայլար քեամիլէն սախմըլմըշ, վէ մէվճուտ օլմաեըպ վիւրուտ ծախի իթմէտիկինտէն տօլաեը Կիրքա վէ Ազիմա պուղտաեը իւզէրինէ մուամէլէ կէօրիւլմէմիշ, վէ սարֆիեաթը տախիլեեէ իչիւն գրեէսի 22—22 պուչուգ բարատան 400 չուվալ մըսըր ֆիւրուխթ օլունմուշ, վէ էվրօբա իչիւն մուամէլէ կէօրիւլմէմիշ տիր։

Պունատան մատատա քիլէսի 10—10¾ ղրուշտան 8,000 քիլէ արբա սախմըլմըշ, վէ չավտար ախզուիթաը մրչահէտտէ օլունմամըշ, վէ քէրէք իլէ ուն իւզէրինէ ըէվաճը սախմըշ կէօրիւլմիւշ վէ գրեէսի 24 բարատան 160,000 գրեէ եուլաֆ էլտէն չըգարըլմըշ տըր։

Պու հաֆթա հիչ ֆասուլեա սախմըլմամըշ, վէ գրեէսի 40—45 բարատան 50 չուվալ նոհուտ վէ գրեէսի 45—50 բարատան 1500 չուվալ քէթէն թօխսուսու, գրեէսի 80 բարատան 200 չուվալ գուչ օթու ֆիւրուխթ իտիլմիշ, քէնտիր հաշհաշ թօխսուսվարը, վէ բամպուգ չիլիտէրի իւզէրինէ մուամէլէ միւշահէտտէ իտիլմէմիշ տիր։

Պաշլըճա իխրաճաթ էմթիամըզա կէլինճէ, պու հաֆթա պիր մըգտար թիֆթիք վէ պֆիեէօն իլէ գրեէսի 23—25 ղրուշտան 250 չուվալ սարը վէ պէեազ էնգարբ վէ Գայսէրիեէ քիլիրէսի վէ գրեէսի 5—5¼ ղրուշտան տախի 50 չուվալ Գայսէրիեէ ճէհրիսի ֆիւրուխթ իտիլմիշ տիր։

Պու հաֆթա զաքֆընտա 70 վարիլ Մաճարիսթան սրիրթօսու կէլմիշ, վէ պէհէր 35 գրեէսի պիր լիրաեա օլարագ 40 վարիլ սախմըլմըշ, վէ քանթարիեէ էմթիասընտան գահվէ, չէքէր, մամ վէ կազ իւզէրինէ ըէվաճը մուամէլէ կէօրիւլմիւշ, վէ 150—160 ղրուշտան տախի պիր մըգտար ճաբօնեա բիրինճի էլտէն չըգարըլմըշ տըր։

ՆԷՎԻԵԼԷ

ՁԻՆՏԷ ՍՈՒ ԹՈՒՂԵԱՆԸ

Զին մէմալիքինտէ Սարը Նէհրին սուլարը թաչըպ, 12 չէհր իլէ հիսապսըզ քէօյլէր սու ալմընա դալմըշտար տրր։

Իրք քէչիտէ ժո Նան թէլէկրաֆոտ 50,000 նու ֆուսունուն պղուլարագ թէլէֆ օլանուղու պէեան ալինմուշ իսկ տէ, մուախիէրէն իճրա օլունան թահկիրդ թիտան թէլէֆթըն պիկ փէրէճէճտէ բուհշէկյի օլմատըղը, վէ մամափիհ սուլարընն թուղեանը տէվամ խալուպ, պիր խալլի գաղալարընն խարաղ օլմաքտա իտուկի անլաշըլմըշ տրր։

Քէօյլէրտէն գատագալարտան էհալի քէմալի խէվֆ ու տէհշէթլէ տաղ վէ թէբէլէրէ իլթիճա իթմէքտէ օլուպ, էմվալ վէ էշեալարընան էսէր գալմամըշ տրը։ Հայվանթճա թէլէֆաթ քիւլլի տիր, նուֆուսճա թէլէֆաթըն մըգտարը սահիհի հէնգամանլաշըլմամըշ տրը։

Մէգքիւր չայ հէման հէր սէնէ թաչըպ քիւլլի խասարաթը մուճիպ օլանուղու հալտէ, սէտտէր ինչաը մէսարիֆի ֆէվգէլատէեէ միհրթաճ իտուկինտէն, Զին հիմքիւմէթի պիր կէօնա թէճտիր իթթիֆաղընա գարար վիրէմէեօր։

ՏԻՆՆԱՆԸՆ ԷՆ ՊԷՕՃԵԼԻՔ ԷԼՄԱՍԸ

Կրան Մ'օկոլ Նամ էլմատան սօնրա, տիւնեանընն էն պէօյիւք էլմասը, եապընտա Անվերթ չէհրինտէ իշլէնիպ թանզիմ իտիլճէէք տիր։ Մէգքիւր էլմաս էլիէմ 474 գրամ աղբրըղընտա իսկ տէ, իշլէնիրքտէն սոնրա 274 գրամ գալաճագ իմիշ։

Պու էլմաս Կրան Մ'օկոլտան 80 գրամ քիւչիւք վէ Օրլօֆ նամընտաքի էլմատան տա 3 գրամ պէօյիւք պիր հալէ կէլէճէք տիր։

Մէգքիւր էլմաս պիր կիւվէրճին եումուրթասը գրթասընտա պուլունաճագ տրը։ Գուեինօր նամ ինկիլիզ էլմասընընն անճագ 102 պուչուգ գրամ աղբրըղընտա պուլունտուղու հալտէ, 201 600 ֆր. թախմէն իտիլտիկինէ կէօրէ, պունուն գըյմէթի բէք գիեատէ օլաճաղընա շիւպհէ եօգ տուր։

Պու էլմաս բիացատա գօնմազտան էվվէլ, մէնֆաաթը պիր էսէրի խայրա մախսուս օլմագ իւզրէ թէչհիր իտիլճէճէք տիր։

ՀԱՅՎԱՆՃԸԳԼԱՐՆ ՀԱՅՐԷԹՊԱԽԾ ԳՈՒՎՎԷԹԻ

Հայվանճըգլար քէնտի քիւչիւքլիքլէրինէ բաղմէն, գաեէթ ասապի պիր գուվվէթի հայիզ պուլունմագտա տրրլար։ Պիր ատէմ նէ գատար ճահտ իթսէ քէնտի վիճուտինին աղբրըղը նէ իսէ, օ սրգլէթին ալթընտան պէշ գրամընը վէ պէյկիր քէնտի աղբրըղընն իչտէն իքիսի նիսպէթինտէ անճագ եիւք գալտրրմագա միւգթէտիր իքէն, մամիսի պէօճէկ քէնտի աղբրըղընն օն տէօրթ միլիոնտէ օլան պիր եիւքիւ ֆիւրիւքլէեէպիլէճէկի կիպի, եապան արբսրտա ծրգէթինն 16 միսլի վէ կիւլէրտէ պուլունուպ զինա թագիր օլունան պէօճէք իսէ աղբրըղընն 41 միսլի եիւք գալտրրապիլմէքտէ իմիշ։

Պիդիֆիւն պու նէթայիճի ֆէնտիեէեի Պէլճիգա էրպապը ֆիւնուննունատան Մ. Ֆելիքս Բլաթօ քէնֆ իթմիշ տիր։

Վաթէր Սգօթուն թէճրիպէլէրինէ նազարէն, պիր սիմիւքլիւ պէօճէք, պիր չամտան ալթընա գօնուլուր իսէ, պու հայվանճըգ գաչապիլմէք իչիւն մէգքիւր չամտանը գըմբլատաթը, վէ չու հալ, պիր ատէմին սրբթը իլէ գօճա պիր թէաթրօեու սարսմագա միւգթէտիր օլապիլմէսինէ պէնզէր։

Ռուսլանընն ճէսամէթի վիւճուտի իլէ, պիր չէքիրկէ վէ եա բիրէնին

վիճուտլերինին նարինլիկի եէքտիկերի իլէ գըեաս իտիլսե, չէքիրկէ վէ եա բիրէնին աթլայըշընա նիսպէթլէ արսլանըն պիր համիէտէ պիր քիլօմէթրօ մէսաֆէ գաթ իթմէսի լազըմ կէլէճէկի թախմին օլունմագտա վէ հալպու քի պունուն պիթիւն պիթիւն աքսի մուշահէտէ օլունմագտա տըր։

Իշթէ յէօյլեճէ ճէնապը Հագդ շու հայվանընդգլարա, վիճուտլերինին Ճարինլիկինէ վէ ուֆագըզընա թէգապիլ իթմէք իւզրէ, պէօյիւք հայվանաթտա ճէսամէթի վիճուտլերինէ բաղմէն մէվճուտ օլմաեան պիր գուվվէթ վէ գուտրէթի ասապիեէ պախշ իլէմիշ տիր։

ԲԱՐԻԶՏԵ ՄԷԾՀԱՒՐ ՊԻՐ ՏՕԼԱՆՏԸՐՃԸ

Պիթիւն Բարիզ ղազէթալարը, Պիտար Նամընտա մէշհուր պիր ծոլանտըրճընին պու քէրրէ եազաեը էլէ վերմէսինտէն պահս իտիեօրլար։ Պու պագատէ վերիլէն մալիւմաթա կէօրէ, մերգում Պիտար սահթէ իսիմլէր թագընըպ, իլա տէֆա օլարագ, օյնանըլան թէաթրօ օյունլարընտա աթ եարըշլարընտա վէ Բարիզին քիպար ալէմլէրինտէ տօլաշըր, վէ Անբէր սօգաղընտա 3 գաթը վէ զաեէթ միզէյէն պիր խանէտէ իգամէթ իյլէտիկի կիպի, մայէթնտէ 2-3 ուշագ իլէ պիրտէ արապա պուլունտուրուր իմիշ։ Էլպիսէ վէ մէսարիֆինտէն զէնկին օլտուղու անլաշըլան պու չախսըն, եէկեանէ մէտաորը մայիշէթի իզտիվաճ իշլէրինտէ իճրա իթմիշ օլտուղու պիր չօգ հիյլէլէրլէ տօլանտըրտըղը ազշէլերտէն իպարէթ իմիշ։

Կէզտիկի քիպար ալէմլէրինտէ տայիմա իխթիեար զէնկին վէ տուլ գատընլարը ինթիխապ իտուպ, քէնտիլէրինէ կէնճ գօճա պուլաճաղընը վատ իտէր, վէ հէման պիր գաշ սախթէ զէվճ ինթիխապ իթմիքտէն սօնրա գանտըրմաղա պաշլաեըպ, էլինէ կէչիրտիկի իխթիեար գատընլարտան պիր չօգ բարա տօլանտըրըմըշ։

Պու սուրէթլէ իքի սէնէ զարֆընտա 200,000 ֆրանգտան զիեատէ ազշէ տօլանտըրմաղա մուվաֆֆագ օլտուղու Հալտէ, պու տուղաղա Թուրթուլան իխթիեար գատընլար, ալէմէ էյլենճէ օլմագտան չէքինէրէք, շախսը մէրգումու զապրթաեա իխպար իտէմէղէր իմիշ։

Նիհաեէթ կէչէնլերտէ, Պիտար Բիւմանիալը պիր իխթիեար գատընը տախի գանտըրուպ 50,000 ֆրանգընը տօլանտըրտըղընտան։ Զէվալը գատըն հէր չէյի կէօզէ ալտըրարագ զապրթաեա միւրաճաաթ իթմիշ, վէ մէրգում տէրհալ թէվէքքի իտիլիպ, տօլանտըրճընը անլաշըլտըղընտան 5 սէնէ միւտտէթլէ հապսա մահքիւմ օլմուշ տուր։

ԵՐԼԱ՞Ն ՄԸ ԵԱԼԱ՞Ն ՄԸ

Ինկիլիզ ղազէթալարը, Աֆրիգանէն սահիլի ղարպիսինտէ բուլմա նագլ իթմէքտէ օլուպ, պու քէրրէ Լիվըրբուլա վասըլ օլան Անկօլա նամ ինկիլիզ սէֆինէսի եօլճուլրը իլէ զապթան վէ թաեիֆէլէրի թալաֆընտան, Աֆրիգա սէվահիլի պօեունճա, Պէյ Պիչ քէօրֆէզի իլէ Լակոս արասընտա 60 մէթրօտան զիեատէ ուզունլուգտա պիր Ելան էկօրիւմիշ օլտուղունու պէեան իտիեօրլար։ Մէզքիւր սէֆինէտէ պուլունան քէաֆֆէյի հօլճուլար վէ թաեիֆէլէր շու տէհշէթլի ելանը էն եագընտան կէօրտիւքլէրինէ տաեիր պիր բաբօրթու իմգա իթմիշլեր տիր։

ՍԱԼԹԸՐԳՀԻՊԼԷՐ

Պիր իրանը Ռուսիաեա կիտէրէք, քէնտիսինին բէհապիյնտէն օլտուղունդ պիլ պէեան, պիր թագըմ սատէտիլ զէնկինլերի վէ մալիքէյի սէրվէթ օլան տուլ գատընլարը տօլանտըրմագտա իքէն, իտարէյի զապրթա թարաֆընտան թահթը թէվգբֆէ ալընմըշ տըր։

Թան զազէթասընա իշար օլունտուղունա կէօրէ, Ռուսիատա ռուհպան զրեաֆէթինէ կիրիպ, պու սուրէթլէ բարա թօբլաեանլար ատէթա պիր չէթէ չիքլինտէ օլուպ, պէօյիւք բէրհիզ եանաշտըղընտա, հէր պէրի պիր աթ սաթընն ալարագ, պիր տէ ճիւպպէ իլէ պիր Աւետարան թէտարիք իթտիքտէն, վէ սագալլարընը ուզաթտըգտան սոնրա, չէհրլէրէ գասապալարա քէօլէրէ տաղըլարագ, կէօեա պազը ազիզլերէ այիտ օլմագ իւզրէ պիր թագըմ պագը եաթ (մասունք) կէօսթէրէրէք, վէ անլաշըլմազ տուալար օգուեարագ, սատէտիլանտէն բարալար թօբլարլար իմիշ։

ՑԷՀՇԷԹԼԻ ՊԻՐ ԵԱՆԿԸՆ

ՆիւԷՅօրգաան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, չէհրի մէզքիւրտէ քեաեէն Վիլվօքէ նամ կազֆապրիգալարընտա տէհշէթլի պիր հարիգ զուհուրա կէլէրէք չէհրա լէվլէր իչինտէ գալմըշ տըր։ Կէրչի հէր թարաֆտան թուլումպալար եէթիչմիշ իսէ պէ, բիւզկեար քէմալի չիտտէթլէ էսմէքտէ օլտուղունան, պիր տիւրլիւ եանկընընը էջնիւ ալընամմըշ, վէ թա նէհրին քէնարընա գատար թէվէսսիւ իթմիշ տիր։ Եալընըզ ֆապրիգատա պու եիւզտէն հուսուլէ կէլէն խասարաթ 9 միլեոն տօլարը միւթէճավուզ օլուպ, պունտան մատատ

Օմիթ գումբանեասընըն զախիրէ անպարլարը վէ շիմալի զարպի տէմիր եօլլարը քեամիլէն միւհթէրէք օլմուշ տուր։

Ջեիւղերհէ պիչարէկեան էվլատլարը իլէ պազը էշեալարընը ալըպ ֆէրեատ ու ֆիղանլարլա գըրլարա ճան աթմագտա, վէ թիւճճարլար վէ ասհապը էմիաք իսէ, քէմալի մէեուսիեէթլէ վէ ատէթա տիվանէ կիպի աթէշէ աթըլարագ, նուգուտ վէ էսհամ վէ քիթապլարընը գուրթարմաղա չապալամագտա իտիլէր։ Շու ճալի պի ըրգգաթ մէնզարէ էն թաշեիւրէքլիլէրին պիլէ մէրհամէթինի ճէլպ իթմէքտէ իտի։ Իշպու հարիգի խանմանսուզտան տօլաեը պէն գատար նուֆուս սօգագ օրթասընտա մէլճէսիզ, մէսքէնսիզ գալմըշլար տըր։

Էքսէրիսի եէրլիտէն օլան էհալի Ալման, Իրլանտալը, Իթալիալը վէ Էֆէլի իտիլէր, պունլարընը օլանճա վարիտաթը զայի ու թէլէֆ օլմուշ տուր։

ԳԱԼՐԻԾԻԵԼ

ԻԹԹԻԼԱՖԱԹԸ ՏԻՒԷԼԻԵԷՆԻՆ ՀԱՖԷՄ ՈՒՍՈՒԼԻ ԻԼԷ ՀԱԼԼԻ

Մ. Գանօվաս Սբանիատա պէյնէլմիլէլ ճէմիյէթի ճօղրաֆիեէնին իճթիմաաթընա խիթամ վերիլմէք վէսիլէսիյլէ, իյրատ իթտիկի ճալիպի տիգգաթ պիր նուֆգունտա, Սբանիա, Բօրթուգալ վէ Ամերիգա պէյնինտէ միւնասէպաթը թիւճճարիեէնին թէղեիտի լիւգումինի թէէյիտէն պէեանլէ, քեաֆֆէյի մէսալիլի տիւէլիեէնին հաքէմ հէյեէթի վասըթասըյլա հալլ օլունմագ ուսուլ վէ գաեիտէսինին շիմալիլիք իճրասը մինմքին օլմատըղը էֆքեարընը պէեանլէ, չէօյլեճէ իլավէյի կիֆթար իյլէմիշ տիր։

«Պու ալիճէնապանէ՝ պիր ֆիքր տիր, լաքին մուհարէպէ, ֆիւթուհաթ կիպի խուսուսաթտա պու ֆիքրին իճրասը միւմքին կէօրիւնմէմէքտէ տիր։ Հաքէմ ուսուլիյլէ անճագ տէվլէթլերճէ իզզէթինէք սէ վէ հայսիեէթի զաթիեէեէ տօգունուր մէսայիլ հալլ օլունապիլիր։ Էկեր պէօյլէ պիր ուսուլ 1870տէ մէվճուտ օլսա իտի, պէլքի Ֆրանսա իլէ Բրանսկա պէյնինտէքի մուհարէպէնին վուգուի մէն իտիլիր իտի։

Սրանիա, Բօրթուգալ վէ Ամերիգա արասընտա հիչ պիր միւշքիլաթ մէվճուտ օլմատըղընտան, պու տէվլէթլէր պէ ինինտէ հաքէմուլլինի թէէսիս իթմէք գօլայ վէ միւմքին տիր։

Պու թարիգէ սալիք օլարագ, թէմամըյլա միւսթագիլ օլան միւխթէլիֆ հիւքիւմէթլէրտէն միւրէքքէպ պիր հէյէէթի միւթասարրուֆ հըրտէ թէշքիլի թասավվուրունա վասըլ օլապիլիրիզ։

Աթինատան իշար ոլունտուղունա կէօրէ, կորնթոս պօղազընտա գազըլան գանալը, Եունան դրալը Եօրկիոս հազրինին եէվմի վէլատէթլերի օլան կէլէճէք ալաֆը։ մայիսին ՅԻՆճի կիւնիւ բէսմի քիշատը իճրա դըլընճաղընտան, պու միւնասէպէթլէ վուգու պուլաճագ չէնլիքլերտէ հազըր պուլունմագ իւզրէ, միչարիէյ դրալ հազրթարաֆընտան, Ալմանեա իմբէրաթօր վէ իմբէրաթօրիցասը հազարթը իլէ տահա պազը հիւքմտարանընն տավէթ դըլընճաղլարը բիվաեէթ օլունուեօր։

Հավալուրկտա հիւքմֆէրմա օլան գօլէրանընն նէֆթայիճի մէնհուսսինտէն գլարագ, պու քէրրէ թանզիմ օլունան պիր սթաթիսթիկտէն տնլաշըլըրընա կէօրէ, 15,000 քիշի իշսիզ գալըպ, 8000 նուֆուս իսէ, աճ վէ պի իլաճ վէ նանբարեեէ միւհթաճ գալմըշ տըր։ Հավանընն զաեէթլէ սօղուգ կիմէսի, ֆուգարանընն պիւթիւն պիւթիւն տիւշարը իգտըրապ վէ միւզաեէզա օլմասընա սէպէպ օլմուշ տուր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

Մատրիտ 4 նոյ. — Հէյեէթի վիքէլանընն իսթիֆա իտեճէկիդմէլ հուզ տուր։

Բէթրսպուրկ 4. — Էճնէպի պանգալարընտա պուլունան ալթունուն, մալիեե նէզարէթի թարաֆընտան Ռուսիաեա ճէլպ օլուճաղընա տայիր տէվէրան իտէն չաեիճալար պի էսաս տըր։

Բօմա 4. — Բէյլիսի միւքէլա Մ. Ճիօլիթթի, միւնթէխիպլերէ խիթապէն իյրատ իթտիկի պիր նութգունտա, պիւճճէնին աշշընը գաբամաղա մուվաֆֆագ օլաճաղընը, վէ ումումի բօլիթիգա հազգընտա խարիճիեէ նազրը Մ. Պրինին պէեանաթընը թէէյիտ իթտիկինի, վէ հիւքիւմէթի հազրէնին, իթալիանընն թէվհիտի իսթիգլալընը թէէմին իչիւն եէկեանէ քէֆճէթ օլտուղունու պէեան իյլէմիշ տիր։

ԶՈՒԱՐԱԿԱՆՔ

Հոկտեմբերի վերջերը։

Մարսիլիոյ հին թաղի մը մէջ։

Ցարկարաժին (արարթըման) փընտրող տիկին մը, կը խօսակցէր դռնապանին հետ։

—Հապա սանդուխը՝։

—Ո՛հ աֆդ։ Ֆլաս չունի։ ընդհակառակը շատ աղէկ է տիկին, որովհետև անոր խարխուլ վիճակը ձեզի շատ մը հիւրերէ պիտի ազատէ։

Ցօն օր մը, ամէն կողմէն ճամբորդները կը հասնին, ու կուգան կը խռնուին պանդոկի մը բոլորտիքը։ Պանդոկապետը, այս հոծ ամբոխին խռնումէն ու կուտակումէն դժգոհ։

—Բայց ես այս հոծ բազմութիւնը անհանգիստ ընելու չափ մուկ իսկ չունիմ։

Լիոնի մէջ կառքի մը համար կառապանի մը պէտք կայ։ Նոյն պաշտօնը փնտռող մէկը կը ներկայանայ կառապան փնտռող ընկերութեան կեդրոնատեղին։

—Ձիերը ինչո՞ւ կառավարել։

—Հրամմեր էք։

—Գիտե՞ս որ պէտք է մեծ կրթութեամբ վարուիլ ճամբորդներու հետ։

—Ո՛հ անտարա։։։

—Եւ միանգամայն պարկեշտ։։։ Օրինակի համար եթէ կառքիդ մէջէն յիսուն հազար ֆրանգ գտնայիր ի՞նչ պիտի ընէիր։

—Բան մը պիտի չընէի, միայն մինչև մահս անոր տոկոսովը պիտի ապրէի։

ՏԱԽԻԼԻԵԼ

Տուեռնու ուսմուիեէցի Օսմանիեէ իտարէսինտէ Օսմանլը պանգասըյլա թահվիլաթը միւմմագէ համիլլերի վէքեալէթինէ, Մ. Տըվոնուն վէֆաթ իթմէսինէ մէպնի, Օսմանլը պանգասը տիրէքթօրու Մ. Լաֆիւանթ Թայլն իտիլմիշ տիր։

Պիր հաֆթատան պէրու Ինկիլթէրատան կէլէն բօսթա չանթալարընն Ճիսրի Մուստաֆա բաշաեա քիւչատ իտիլմէքտէ օլտուղունու «Լէվանթ» եազըեօր։

Գօրֆու թէհհաֆֆուզխանէսինտէ գարանթինա պէքլէմէքտէ օլան Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գանպոն կէլէճէք բէնչէնպիհ կիւնիւ չէհրիմիզէ միւվասլէթթ իտէճէք տիր։

Պու միւնասէպէթլէ սէֆարէթթ հէյեէթի թարապեատան Պէյօղլունտա վագը սէֆարէթխանէեէ նագլ իտէճէքլէր տիր։

Զարշէնպիհ ճիվարընտա քեաեէն Ահմէտ բաշա մէտրէսէսինտէ մուգիմ թալէպէյի իւլումա թարաֆը հաղրէթի Շէհրիեարիտէն սէճճատէճի պաշը վասրթասըյլա գուրպանար վէ աթիեէլեր իհսան պուլրուլմուշ տուր։

)(22)(

ՕՐՍԻՎԱԼ ՃԻՆԱԵԷԹԻ

Միւթէրճթի Միէլլէթի

Ա. Մ. ԷՄԻԼ ԿԱՊՈՐԻՕ

Նիհաեէթ, կէլէն մէքթուպու Բլանթաեա ուզատարագ տէտի քի,

—Իշթէ, օգուեունուզ, տօսթում, օգուեունո՛ւզ ֆէլաքէթիմի անդաեընը։

Մէքթուպուն եազըլարը պիր չօգ եէրինտէն պօղուգ իտի իսէ տէ, Բլանթա մօմարա եազլաշարագ պէրվէճճի աթի օգուեապիտի։

Ազիզ վալիտէմ, սէվկիւլիւ բէտէրիմ։

Պէնի աֆվ իտինիզ, մէեուսիեէթէ մաղլուպ օլան չու պիչարէ գըզը աֆվ իտինիզ, պէն բէք պէօյիւք պիր ճինանէթ սահիպիեիմ, Ֆագաթ ճինանէթիին ճէզասընը տա զիեատէսիյլէ չէքէեօրում։

Զըկընճասընա պիր սէվտանըն, պէնի էն զիեատէ մաղլուպ իյլէտիկի պիր կիւն, վալիտէմին մուգատտէս նասիհաթլարընը, պապամըն հագգը թէրպիեէսինի ունութտում. այագլարըմա գաբանըպ էպէտի պիր մուհապպէթ եէմինլէրինի վերէն գալիմէ ինանարմ; օ մէրհամէթսիզ դատտար իշթէ չիմանի պէնի թէրք իտիեօր։

Հալ պու քի իշ իշտէն կէչմիշ տիր։

Նամուսում բայիմալ իտիլմիշ. Հավիլէեիմ, պու այպըմը տահա զիեատէ սագլամաղա տա իմքան եօգ տուր։

Ա՛հ, սէվկիւլիւ վալիտէմ վէ բէտէրիմ, պանա լանէթ օգումայընըզ, պէն սիզին գըզընըզըմ, տիւշար իտիլտիկիմ հագարէթէ գարշը սիւքիւնէթլէ թէհամմիւլ իթմէյէճէկիմ, նամուսումտանքի լէքէյի, գանըմ իլէ եըգաեաճաղըմ պու մէքթուպ սիզէ վասըլ օլտուղու զէման, պէն տիւնեատա գալմաեաճաղըմ, թէյզէմին խանէսինտէն չըգուպ պէնի քիմսէնին պուլամայաճաղը պիր եէրէ կիտէրէք, օրատա շու պէտպախթ հալիմէ պիր նէթիճէ վերէճէյիմ։

Ատիէօ բէտէրիմ, ատիէօ վալիտէմ, հուզուրուունուզտա եէրլէրէ գաբանարագ աֆվ ու մէրհամէթինիզի իսթիտա իտէմէտիկիմէ թէէսսիւֆ իտէրիմ, պէնիմ կիպի պիր ֆէլաքէթզէտէի աճըյընընը, պէնի աֆվ իտինիզ, թաեիպ օլմէնճաճ չու հալիմի հէմշիրէմ էիւսիլէ սէօյլէմէյինիզ, թէքրար ատիէօ, նամուսումուն իճպարըյլա, ճէսարէթիմ արթտրգճա արթըեօր, զէվալը գըզընը Լօրանս սօն սպաթընտա Եիւրէյինի սիզէն այըրմաեէր։

Շու մէքթուպու օգուտուղու միւտտէթ, իխթիեար Բլանթանընն ղէօզլերինտէն տօլու տանէսի կիրի ճաչլար ազբեօր իտի։ Մէքթուպուն խաթիմէսի իմիշ կիպի պիր սուրէթլէ, զէվալը ատէմին աղզընտան չու քէլիմէ չըգոը։

—Ա՛հ ալչագ։

Գուրթուա։— Ալչագ, էվվէթ ալչագ, սէվկիւլիւ գըզըմը մէէլուն պիր հիյլէ իլէ էլիմտէն ալըպ քէօթիւլիկէ սէվգ իթմիշ, մասում գըզըմ պու ֆէնալըզը նէ պիլսին, գըզլարընը զիհնինի չէլմէքտէ օլան «աշգ» մէնհուս քէլիմէսի, գըզըմըն գաղլաղընա գօեուզ, մէեէլուն, մագսէտինէ վասըլ օլտուգտան սօնրա գըզըմը թէրք տէ իթմիշ։

Գուրթուանընն շու քէտէրլի հալտէ սէօյլէտիկի սէօզլէրի իշիտէնլէր տախի միւթէեսիր օլմագտա իտիլէր։ Վազը օլան զուլմ հագգընտա չիքեաեէթինէ տէվամլէ տէտի քի,

—Սանտըզընտա պիր միլիոն ֆրանգէզի օլան պիր գըզը, պէօյլէ մի թէրք իտէրլէր, ֆագաթ ալչագ ուզուրսուզ, գըզըմը ալամաեաճաղը իչիւն, թէրքէ մեճպուր օլտու։

Զաբկընը, էվլէնմիշ իտի, չիւնքի գըզըմը պու հալէ գօեան, ճանը նա գաստ իթտիրէն, գօնթ տը Թրէմօրէլտէն պաշգա քիմսէ տէկիլտիր։ Քէ՞օրմի իտիմ նէ՞ իտիմ։ օ ալչագը տօսթում տէյու էվիմէ գապուլ իտէր իտիմ. օ՞ֆ օ՞ֆ. մուեթլագա ինթիգամ ալմալըեմ։ էլպէթթէ ախզը ինթիգամ իթմէլի։

Էկեր Գուրթուանընն ագլը թէմամըյլա պաշընտա օլսա իտի, իհթիմալ քի չու իլդահաթը վէրմէզ իտի ֆագաթ դէվալը ատամընն նէ տէրէճճէլէրտէ չաշըրմըշ գալմըշ օլզըմը թէրք տէ իթմիշ։

Գուրթուանընն չու քէտէրլի հալտէ սէօյլէտիկի սէօզլէրի իշիտէնլէր տախի միւթէեսիր օլմագտա իտիլէր։ Վազը օլան զուլմ հագգընտա չիքեաեէթինէ տէվամլէ տէտի քի,

—Սանտըզընտա պիր միլիոն ֆրանգէզի օլան պիր գըզը, պէօյլէ մի թէրք իտէրլէր, ֆագաթ ալչագ ուզուրսուզ, գըզըմը ալամաեաճաղը իչիւն, թէրքէ մեճպուր օլտու։

Զաբկընը, էվլէնմիշ իտի, չիւնքի գըզըմը պու հալէ գօեան, ճանը նա գաստ իթտիրէն, գօնթ տը Թրէմօրէլտէն պաշգա քիմսէ տէկիլտիր։ Քէ՞օրմի իտիմ նէ՞ իտիմ։ օ ալչագը տօսթում տէյու էվիմէ գապուլ իտէր իտիմ. օ՞ֆ օ՞ֆ. մուեթլագա ինթիգամ ալմալըեմ։ էլպէթթէ ախզը ինթիգամ իթմէլի։

Էկեր Գուրթուանընն ագլը թէմամըյլա պաշընտա օլսա իտի, իհթիմալ քի չու իլդահաթը վէրմէզ իտի ֆագաթ դէվալը ատամընն նէ տէրէճճէլէրտէ չաշըրմըշ գալմըշ օլտուղու, գօնթ տը Թրէմօրէլ մագթուլ իքէն, պէր հաեաթ զանն իտէրէք սէվտայի ինթիգամընը տա իլան իթմէօյնտէն անլաշըլըր։

Պիր ազ սօնրա զէվալը ատէմ ագլընը պաշընա ալար, տէտի քի։

—Ա՛հ, ինթիգամ տա միւմքին օլմամեաճագ, պու կէճէ կէպէրթտիլէր, քէնտի էլիմէ էօլտիւրիպ հիտտէթիմի թէսքին իթմէյէ տէ մուվաֆֆագ օլամաեաճաղըմ։ ա՛հ Լօրանսըմ, գըզըմ, նիչի՞ն պանա վագթի իլէ խապեր վէրմէտին, պէն էլպէթթէ պիր չարէսինի պուլուր իտիմ, տէեու հէօնկիւր հէօնկիւր ազլատըգճա, միւսիւ Լըգօգուն պիլէ էօմրիւնտէ հիչ եաշարմամըշ օլան կէօզլերինտէն եաշ կէլմիշ իտի։ միւսիւ Գուրթուանընն էլինտէն թուճթուպ տա տէտի քի,

—Պանա պագընըզ տօսթում։ պանա Լըգօգ տէրլէր, պիթիւն ֆրանսա իչինտէ պաշ խաֆիեէեիմ։ գըզընըզ նէֆսինէ սուի գատտ պիլէ իթմիշ օլսա, մութլագա նաչընը

Շիգակո սերկևսի իշխան մահսուլթը արգիւեէ վէ մէվատոը մատէնիեէ վէ տօգուտա վէ սաեիրէ հէր տիւրլիւ մաամուլաթը սէնաիեէնին չաեանը թէշհիր օլանլարընտան միւնասիպ նիւմունէլերի Սէլանիք թիհարէթ զիրաաթ վէ սէնայի 0 տասընճա ախզ ու միւպաեաա օլունմուշ իտի։

Պու էշեա միեանընտա պուզտայ արբա, մըսըր, տարը, եուլաֆ կիպի մահսուլաթը արգիւեէ վէ միւքէլլէֆ եիւղ հավուլարը, սիզէնի պօղչալար, իբէքլի պիւրիւնճիւք կէօմրէքլէր վէ գելապտանը իշլէմէ աղրը համմամ թապըմշարը, վէ պունլարըն բամպուգլու ճէնալէրի վէ եաթաղ էօրթիւլերի վէ թեզ եինաթտա միւսթամէլ օեալար վէ եէրլի ֆապրիգալար ժամամուլաթընտան իբլիքլէր վէ բօթուր վէ սայիր մէլպուսաթ, մէշհուր շարապ վէ բագը պուլունմագտա իմիշ։

Ռէֆիգի քիրիշճի Ռիզաեը գաթլ իթմիշ օլան մէքթէպի Միլքիեէ թալեգէսինատէն Մուսթաֆա էֆ. 15 սէնէ քիւրէք ճէզասընա մահքիմ օլմուշ տուր։

* *

Կիճէլեէին Շիշլի թարաֆընտա տօլաշըրքէն, արապա իշինտէ բէվլվէր պօշալթպ։ գուրշուն ապրապատա պուլունան պիր գօմշու գըզընա գազաէն իսապէթլէ մէզպուբէնին վէֆաթընա սէպէպիեէթ վէրմիշ օլան, Ֆանկալթի սաքինէբինատէն Գաթօլիք ճէմաաթընտան տամկաճը Ռուբէնին օն այ հապսը նա, ճինաեէթ մահքէմէսինճէ հիւքմ օլունմուշ տուր։

* *

Գալաթատա պիր Քէֆալեանը-ընն պիր գաչ թօգաթ վուրմասը-նա մուգապիլ, մէրզ ուժուն գարը-նա տօղրու պիր թէքմէ վուրմուշ վէ պու սուրէթլէ մէրզ ուժուն վէֆաթը մուճիպ օլմուշ օլան կէմի թաեիֆէսինատէն Նէվչէհիրլի Գոսթի նամ շախսըն, 3 սէնէ հապսընա վէ 5 սէնէ զապթիեէ նէզարէթի ալթընա ալընմասընա հիւքմ օլունմուշ տուր։

Էվվէլքի կիճէ Սամաթիա ճիվարընտա վուգու պուլան հարիգաէ, Ռումի միլլէթինատէն Մանասթիրը Անտոնի նամ քիմսէ եանմըշ տըր։

Ուրլատա եօգարը Լոնճա չարշըսընա Ուրլալը պիր գաչ Ռումկիւբիւլթիւ իթմէքտէ իքէն, մէն իթմէք իսթէէն օն պաշը վէքիլի Բուճուգլու Հասան իւզէրինէ, պիր գաչ էլ սիլահ աթարգլարը, վէ պու սիլահտան չրգան գուրշունուն պիրի, մէրգուժուն սոլ պէօլ օլուն պուլուր սիղէ թէսլիմ իտէրիմ։

Զավալը բէյիո պիր ճիւրաթլա խաֆիեէեէ սարբլուր. տէնիզէ տիւշէն պիր չէօփէ սարբլըր՝ տէրլէր, կէօզլէրի եէրլէրինատէն ֆըրլաեարագ տէտի քի։

—Էվվէթ, նաշընը օլսուն պուլուրուզ տէյի՞ մի. բօլիս իշին հիչ պիր շէյ միւմքինսիզ տէյիլ տիր. բօլիս հէր շէյի կէօրիւր, հէր շէյի պիլիր. գըզըմըն նէ օլտուզունու մութլագա խապէր ալըրըզ։

Օ կիւնիւ պիր գաչ միւնասէպէթլէ խաֆիեէ մէմուրլարընը թահգըգ իթմիշ օլտուզունա միւսիւ Գորթուա զիեատէսի իլէ բէշիմանլըգ կէօսթէրէրէք, պու եօլտան տախի միւսիւ Լըգոզուն կէօյնինի ալմագա զայրէթ էյլէտի։

Պիչարէ ատէմին գուսուրու նասը՞լ աֆվ օլունմասընը քի, մէյուսիյէթ վէ հիտտէթինատէն գուվվէթի քէսիլմիշ, վէ արթըգ այագտա տուրամաեուպ տիւչմիշիտի։

Տօքթօր պապա Բլանթանընն գուլաղընտան տէտի քի։

—Գուրթուաեը պուրատա պըրագմամալը, եաթաղընա եաթըրմալը տըր, էկէր հիւմմայի տըմաղինէ տիւշար օլմուշ իսէ, չօգ շէյ։

Պապա Բլանթա գօճասընտան բէք տէ էյի պիր հալտէ պուլունմաեան մատամ Գուրթուանընն եաննընա սօգուլուպ, մատա՞մ մատա՞մ տէյի սէս վէրտի. վէվալը գատընպիրտէն պիրէ եէրինտէն ֆըրլաերպ չայգընլըգլա տէտի քի։

—Գապահաթ պէնիմ տիր պէնի՞մ; պիր վալիտէ գըզընընը գալպինի կէօրմէլի տիր։ Մատամ քի գըզըմընը գալպինի անլաեամամշըմ բէք ֆէնա պիր վալիտէ իմիշիմ։

Տօքթօր տախի գատընը եանընա սօգուլարագ տէտի քի,

—Գոճանըզը եաթմաղա մէճպուր իթմէլիսինիզ մատամ, հալի ֆէնա տըր. պիր բարչաճըգ ույգուեա էշէտտի իհթիեաճը վար տըր. պէն տէ պիր իլաճ թէրթիպ իտէճէյիմ։

Զէվալը գատընը չաշկընլըգ իւրիւնտէն կիրիպ տիկէր թարաֆ տան չրգարըզ մահէլինտէն եա զըմըշ տըր։

Պիրինճի տայիրէ պէլէտիեէ միւֆէթթիշ վէքալէթինտէ պուլունմուշ օլան Մուսթաֆա Ասըմ է ֆէնտինին բուխսաթիեէ նամըյլա պաղը էանաֆտան բարա ալարագ զիմմէթինէ կէչիրմէսինատէն տօլայը Շեհր էմանէթի թարաֆընտան ալէյհինէ իզամէ օլունան տավա իւզէրինէ, էվվէլքի կիւն Շուրայի տէվլէթ պիտաեէթ մահքէմէսինտէ իճրա զըլընան մուհաքէմէի նէթէճէսինտէ միւմաիլէյհ Ասըմ է ֆէնտինին, իւչ այ միւատթիլէ հապսընա վէ ալթը այ միւատթիլէ խըտմէթի տէվլէթտէն թարտընա գարար վերիլմիշ տիր։

Անթաքիա Ռումի Բաթրիգի Իսբիրիտոն էֆ. եէ, Եունան հիւքիմէթի թարաֆընտան իթա օլունան Վինճի բիւթպէտէն Սէն Սավէօր նի շանընը, միւմաիլէյհ թարաֆընտան գապալ վէ թաալիզի խուսուսունա իրատէի Օէնիեէ սուտուր իթմիշ տիր։

Օրման վէ մէտտին իտարէսի, Գոն եա վիլայէթի մէճմուրլարընտան պաղըլարընը բիչվէթ այմագա միւթթէհիմ օլտուգլարը, վէ պու ճիհէթլէ թահթը մուհաքէմէեէ ալընտըգլարը հազ գընտա Գոնեա վիլայէթինատէն ըէսմէն մալիմաթ ախզ իթմիշ տիր։

Գալաթատա Ֆէրմէլաճըլար ճատտէսինտէ 51 նիւմէրօլու տիւքքեանտա մուգիմ թաճիր Ռ. Դ. Պօյաճեան իլէ, չարշուլի քէպիրտէ Իմամէլի խանընտա 9 նիւմէրօտա մուգիմ թաճիր գօմիսիօնճու Նիգօղոս իսագիտին իֆլասարընա, մահքէմէյի թիճարէթի պահրիեէտէն գարար վերիլմիշ տիր։

ԴՕԼԷՐԱ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Էվվէլքի ագշամտան տիւնքի կիւնէ գատար, Թրապիզոնտա 8 միւսապ վէ էսկի վէ եէնի միւսապլարտան 10 վէֆաթ վուգու պուլմուշ տուր։ Կիւմիւշխանէ գասապարյա վիլայէթին սայիր ճիհէթլէրինատ վուգուաթ օլմամըշ տըր։

Սըհհիեէ միւֆէթթիշի Վիթալիս էֆ. իլը բօսթա իլէ պա իրատէյի Սէնիեէ Թրապիզոնա կիսէճէք տիր։

Նէֆսի Էրզրումտա, ճումաա կիւնիւ էսկի միւսապլարտան 4 վէֆիեաթ վէ եէնիտէն 2 միւսապ վէ ճումաա իրթէսի կիւնիւ եէնի վէ էսկի միւսապլարտան 1 վէֆիեաթ 3 միւսապ վէ Պայպուրթտա հոկտ-

22 վէ 23ինատ 2չէր վէֆիեաթ վուղու պուլմուշ տուր։

Թիֆլիզտէ գօյերատան վուգուաթ օրմաաըզը վէ Սինօպտա ասվալը սըհհիեէնին պէրքէմայ օլտուղու մահալլէրինատէն պա թէլեգրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։

ՍԱՐՄԱՏԱՆԵԷ

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԸ

1892 Հոկտեմբեր 24 սաաթ 4

Հսկ. Ուս. միւպէտտէլ սէրիս	
Տիւն ագշամ գավասընա	23 37½
Պու սապահ աշըլտը	23 32½
Տիւն էն եիւքսէք ֆիեաթ	
Տիւն էն աշաղը ֆիյաթ.	
Սէրի Ա . . . . Ի. Լ.	54 75
» Գ . . . . » »	30 50
» Ս . . . . » »	22
Թահվիլաթը Օսմանիյէ.	83 5
էն եիւքսէք ֆիեաթ . .	
էն աշաղը ֆիեաթ . . .	
Թասֆիյէ.	19 20
Շըմէնտըֆէր . . . . ֆր.	9 35
Օպլիկ. Թրամ. գ. ֆր.	506 50
Իսթիլանճ 8 կիւնէ. Լ. Օ.	250
» 1 այա. » »	500
Գոնսոլիտ բէբորու . . .	
Օսմանիյէ » . . Բէբոր	
Շըմէնտըֆէր » . . Տէբոր	

ԱԳՕԻՕՆԼԱՐ

Իսթանպոլ պանգասը Ի. Լ.	5 2
Սօսիէթէ ժէնէրալ . . .	5 12
» Օթ. չանժ է վալէօր	4 20
Գրէտի ժէնէրալ օթօմ. Լ. Օ.	8 2
Թրամվայ.	6 6
Բէյժի . . . . . գ. ֆ.	16 13

ԵՈՒՆԱՆ ՖՕՆՏՕԼԱՐԸ

Իսթիգրազ 5% . . . ֆր.	345
» 4% . . »	340
Պանգ նասիօնալ. . . »	401 50
Լօրիօմ . . . . . »	85

ԱԳՃԷ ՖԻՆԱՆՍԱՐԸ

Օսմ. լիր. 100 զբ. տան	Զբ. Փ.
Սիմ մէճիտիյէ	106 39
Մէթալիք	97 20
Պէչլիք	101
Ալթընըզ	101
Ինկիլիզ լիրասը	110 12
Ֆրանսըզ »	87 38
Բօլ	90
Գարպոն գաեիմէսի . .	9 20

ԳԱՄՊԻՕ

Լոնտրա.	110 10
Փարիս	22 80
Ֆիօրին	10 80
Ֆրանգ	
Մարկ	

ՐԷԺԻ ԻՏԱՐԻՍԻՆՏԷՆ

Բէժի իտարէսինճէ լիզում կէօրիւլէն 610,610,000 ատէտ պանտրօլ, կէլէճէք դեկտեմբերին 1/13ինճի էօյլէնտէն սոնրա Գալաթատա իտարէխանէտէ, մէվզբյի միւնագասաեա վազ օլունաճագ. վէ պունուն իշին միւտիրիեէթի ուժումիեէեէ միւրաճաաթ իտէճէք օլանլարա, միւխթէլիֆ պանտրօլ նիւմունէլերի իլէ չարթնամէտէն պիրէր նիւսխէ իթա իտիլէճէք տիր։

3—3

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ 1893

ԹՈՒՌԱՆԱՆԻՆ ԳՐԻՍՏՈՍԻ

ՍԵՊՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ս. Փրկչի Աղեաչի Հէնդանոյ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԷՐՎԻԶԷՆ

Գին 40 փարայ

Հասըլաթը խասթախանէմիզէ այիտ օլան իշպու օրացոյցատան հէր քէսին պիրէր տանէ էտինմէլերի էլզէմ տիր։

Տէբօզիթօսու

Պէօյիւք եէնի խանտա օրթա գաթտա 48, 49, 50 նիւմէրօլու խասթախանէ օտալարը տըր։

Խասթախանէ մէօհրի իլէ մէմհուր օլմասան Օրացոյցլար միւթէպէր տէտիր։

ԻԼԱՆ

ԲԱՐԵԿԱՄ ԱՍԵՆԵՑՈՒՆ

ԳՐՈՒՈՅԿ ԲԱՇԿԱԿԱՆ ԸՍՏ ՀՕՄԻՕԲԱԹԻԲ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

Ա. Խատասիրեաց

ՏՐ. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

Կը ծախուի Պոլսոյ ամէն Հայ գրավաճառաց քով

Գին 15 դահեկան

Գրքոյկի մէջ գտնուած բոլոր գեղերն, հեղինակի քով (Բերայ Սիւք սէք գալտրըրմ, 587) միշտ պատրաստ կը գտնուի։

ԴՐԱԲԱՐ

ԵՒ

ՀԱՅ ՏՈՒՃԿԵՐԷՆ ՍԱՂՄՈՍ

Միւթէվէֆա Պատուելի Դրիգոր էֆ. փէշոփալճեան չէնտ սէնէլէր մուգատէմ այզդ թիւրքճէ լիսան իւզրէ թէրճէմէ իտէրէք պիր քաշ տէֆա թապ իտիլմիշ օլտուկտ. հատ թիւ քէնմիշ օլտուկընտան Ռաֆթիք էֆէնտի հաղրէթլէրինին էմրի իլէ պու տէֆա թէքրարէն դայէթ նէֆիս սուրէթտէ թապ օլունարագ քեաֆֆէ քիթապը տիւքքեանլարընտա պուլունմագտա տըր։

Էյի քեաղրտլըսը 25 վէ ատի քեաղըտլըսը 20 ղրշ. տըր։

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Լաստիգ գալօշ վէ սաեիր աեագ գապլարը մահալի Ֆիրուխթու։

Պազը միւհթէքիրլէր մուգավատան եաբըլմըշ թազիտ աեագ գապլարը սաթարագ, էհալիի իգրար իթմէքտէ օլտուգլարընտան, քէնտիլէրինի պու կիպի զարարատան վիգայէ իշիւն, էօթէտէնպէրու ֆիրուխթ իթտիկի աեագ գապլարընն տաեանըզլըզը, զարիֆլիկի վէ պախուսուս էհվէնիյէթի ճիհէթիլէ մէշհուր վէ լաստիգ գալօշ տէբօսու տէմէքլէ մաարուֆ օլան Սուլթան Համամընտա վագը 47 վէ 49 նօմէրօլու Սեպուհ Տէմիրճեան մազազասընա միւրաճաաթ իթմէլէրի թավսիյէ օլունուր։ Մէզքուր մազազատա հէր նէվի աեագ գապլարը մէվճուտ օլուպ, սայիր սէնէլէրէ նիսպէթէն պու սէնէ պիր գաթ տահա միւշթէրիլէրինի մէճմուն իսթէճէկի իլան օլունուր։

36—9

ԻԲԷՔԼԻ ՎԷ ԵՈՒՆԼՈՒ ԳՈՒՄԱՇԼԱՐ ԻԶԻՆ

ՊԷՕՅԻՒՔ ՏԷԲՕԶԻԹՕ

ԵԱՆԳՕ ՄԻՄԻԳՕԲՈՒԼՕ

35—37 Սբանպոլ, Սուլթան Համամ Հավուզլու խան 35—37

Հանօբուլո խանը ճիվարընտա

Եանգօ Միմիգօբուլօ, պու տէֆա Բարիստէն մէվսիմլիք պիր չօգ եէնի գումաշլար կէթիրթիրիկինի Իսթանպոլ վէ Թաշրա էհալիսինէ վէ միւշթէրիլէրինէ պէեան իտէր։

Իբէէլէ։—Սաթէն տը լիօն, Ֆայիֆրանսէ, արմուր, օթօման, գաղմիր, սաթէն տը լուքս, արմուր բօեալ, կրօն, սիւրա, սաթէն տը տիւշէս, չիչէքլի տամասէ, աթլաս, բլիւշ, գատիֆէ վէ սաեիրէ։

Եունլի։—Գօչիվալ, վիկօն, Ֆասօնէ, տիակոնալ, չաեագ, վիկոն Ֆուլէ, գաշմիրտէգօս, բրթի տբռա վէ գուլթու իշինտէ Ֆիսթանլըգ, մէրինօ վէ Ֆանէլա։

Պէեա։—Կէօմլէքլիք պէզլէր, մոտամբոլ, տիմի, ամէրիգան, չըրթինքս, սպինաթ, սաթինէ, տրիլ, բիքէ, գրէթօն վէ գըրէմ պամամալար, մասա էօրթիւլերի, թիւլ բէրտէլէր վէ էօրթիւլիք քէթէնլէր։

Եանգօ Միմիգօբուլօ, էհալինին բաղդէթինի գազանմագ իշիւն, միւշթէրիլէրինի մէմնուն իտէճէք տիր։

Թօբտան վէ բէրքէքենտ սաթըլըր

Ամանորեան գիրք

Գրեցին Գ. Սրվանձտեանց, Ս. Գ. Գ. Գ